

24. møde.

Fredag den 8. februar kl. 11.

Formanden:

I skrivelse af 6. februar 1974 meddeler undervisningsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om amtscentraler for undervisningsmidler og forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (skolebiblioteker).

Medlemmer af folketinget Auken, Svend Jakobsen, Kampmann, Orla Møller og Otto Mørch har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ekspropriation til bolig- og erhvervsformål.

Medlemmer af folketinget Haunstrup Clemmensen, Hagen Hagensen, Poul Schlüter, Ib Stetter og H. C. Toft har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af vilkårene for at drive mindre erhvervsvirksomheder.

Medlemmer af folketinget Dahlgaard, Bernhard Baunsgaard, Grünbaum, Per Hækkerup, Svend Jakobsen og Niels Helveg Petersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om værdisikret (indeksreguleret) opsparing og finansiering.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om omkostningsdæmpende ydelse.

Ministeren meddeler samtidig, at han ønsker at tage det af ham fremsatte forslag til lov om midlertidig ændring af dyrtidsregulering af arbejdsvederlag (lovforslag nr.31) tilbage. Ønsker nogen anden at optage dette lovforslag? (Ophold). Det er ikke tilfældet. Lovforslaget er dermed bortfaldet.

Finansministeren har samtidig meddelt, at

han ønsker at tage forslag til lov om et dyrtids-tilskud (lovforslag nr. 39) og forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension (lovforslag nr. 40) tilbage. Ønsker nogen at optage disse lovforslag? (Ophold). Det er ikke tilfældet, og de er da bortfaldet.

*Skriftlig fremsættelse af forslag.***Undervisningsministeren (Tove Nielsen):**

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte forslag til lov om amtscentraler for undervisningsmidler samt forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (skolebiblioteker).

For begge lovforslags vedkommende er der tale om genfremsættelse af forslag, som af den tidligere regering har været fremsat i folketingsåret 1972-73 og på ny i begyndelsen af indeværende folketingsår. Forslaget om amtscentraler for undervisningsmidler blev oprindeligt fremsat som kapitel I i forslag til lov om amtscentraler og en landscentral for undervisningsmidler, hvoraf kun bestemmelserne om landscentralen blev vedtaget af folketinget, jfr. lov nr. 419 af 13. juni 1973. Forslaget om at indføje bestemmelser om skolebiblioteker i folkeskoleloven var oprindeligt indeholdt i § 17, stk. 2, i forslaget til en ny folkeskolelov.

Når de to forslag nu genfremsættes, skyldes det den nære sammenhæng mellem disse forslag og det af ministeren for kulturelle anliggender samtidig hermed fremsatte forslag til lov om folkebiblioteker, hvorved den nu gældende bibliotekslovs bestemmelser om skolebiblioteker og fælleskommunale samlinger foreslås ophævet.

Forslaget om amtscentraler tilsigter at sammenlægge de nuværende fælleskommunale samlinger og skolecentraler i amtscentraler for undervisningsmidler, som oprettes og drives af amtskommunerne som led i det amtskommunale skole- og undervisningsvæsen. Amtscentralernes virksomhed skal koordineres med biblioteksvæsenet (centralbibliotekerne) med henblik på den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne.

Forslaget svarer i øvrigt til de tidligere fremsatte, når bortses fra, at jeg har anset det for unødvendigt at opretholde forslaget om, at styrelsesvedtægten, der i henhold til § 6 skal udfærdiges af amtsrådet, tillige skal forelægges undervisningsministeren til god-

[Undervisningsministeren.]

kendelse. Det må være tilstrækkeligt, at styrelsesvedtægten som anført i bemærkningerne til lovforslaget indsendes til undervisningsministeriet til orientering. Det er i øvrigt ministeriets hensigt at udarbejde en normalstyrelsesvedtægt, der vil kunne anvendes som hjælp ved udfærdigelsen af de enkelte amtscentralers styrelsesvedtægter.

Forslaget om, at der i folkeskoleloven indføres bestemmelser om skolebiblioteker, tilsigter at overføre det lovmæssige grundlag for skolebiblioteksvirksomheden fra biblioteksloven til folkeskoleloven. Samtidig gøres oprettelsen af skolebiblioteker, der hidtil har været en frivillig sag for kommunerne, obligatorisk. Dette vil dog ikke medføre nogen væsentlig udvidelse af kommunernes forpligtelser på dette område, idet den under den hidtidige ordning etablerede skolebiblioteksbetjening af folkeskolens elever er næsten total.

Forslaget indebærer endvidere, at skolebibliotekerne uden indskrænkninger vil blive omfattet af de bestemmelser, der i øvrigt gælder for folkeskoleområdet, i hvilken forbindelse det særligt må fremhæves, at materialevalget skal ske efter skolestyrelseslovens bestemmelser herom, således at lærerrådet indstiller, medens skolenævnet har den godkendende myndighed.

Forslaget svaret i øvrigt til de tidligere fremsatte, men der er dog sket den forenkling, at undervisningsministeren kun får bemyndigelse til at fastsætte retningslinjer for skolebibliotekernes bibliotekstekniske arbejde, herunder navnlig den bibliotekstekniske klargøring på grundlag af et fælles katalogiseringssystem, men ikke for skolebibliotekernes indretning og funktion i øvrigt.

I de to lovforslag er ikrafttrædelsestidspunktet foreslået fastsat til 1. april 1974. Såfremt det under lovforslagenes behandling måtte vise sig at være en overvejende indstilling, at det ville være ønskeligt at give kommunerne og amtskommunerne bedre tid til at forberede nyordningen, vil jeg være åben over for en drøftelse om en senere ikrafttræden af lovene.

Idet jeg med hensyn til enkeltheder i de to lovforslag i øvrigt skal henvise til de til disse knyttede bemærkninger, tillader jeg

mig at anbefale forslagene til velvillig behandling i det høje ting.

Ordføreren for forslagsstillerne (Auken) (S):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ekspropriation til bolig- og erhvervsformål*.

Der er tale om et lovforslag, hvis hovedbegrundelse er at medvirke til at udvide kommunernes adgang til at føre en aktiv jordpolitik.

Gennem adskillige år har folketinget beskæftiget sig med jordspørgsmålet. Den side af dette komplicerede problem, som dette forslag tager sigte på, vedrører kommunernes mulighed for at sikre tilstedeværelsen af byggegrunde på rette tid og på rette steder.

Jeg skal med hensyn til baggrunden for forslaget henvise til lovforslagets bemærkninger.

Jordspørgsmålet forenkles for ofte i den offentlige diskussion til blot at være et spørgsmål om prisen i kroner og øre på jord og byggegrunde. Herved skyder man de mange faktorer, der påvirker grundpriserne, i baggrunden.

Der er ikke alene tale om udbud og efterspørgsel i et frit bevægeligt marked. Grundpriser er påvirket af beliggenheden og af ekspansionsstyrken i det pågældende bysamfund, og grundpriserne influeres af de bygoder, som er til rådighed for dem, der vil bebygge grundene.

Der er ikke mangel på arealer, der er udlagt til bolig- og erhvervsformål som byzoner. Men derimod kan der til visse tider og på visse steder være en vis mangel på bygge- og modnede grunde og på byggegrunde, der har adgang til bygoder såsom centre, institutioner og trafikbetjening.

Vi må her konstatere, at kommunerne savner en adgang til i tilstrækkelig grad at øve indflydelse på, at der faktisk er det ønskede antal byggegrunde, der er bygge- og modnede og har adgang til bygoder.

Lovforslaget om ekspropriation af jord til bolig- og erhvervsformål vil give kommunerne en udvidet og tiltrængt adgang til i første omgang at erhverve egnet råjord og i næste omgang som led i en nærmere planlægning af arealanvendelsen at få arealerne bygge- og modnede og forsynet med by-